

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

24 février 2021

PROPOSITION DE RÉSOLUTION

**visant une amélioration structurelle
de la coopération policière
entre la Belgique et la France**

(déposée par M. Daniel Senesael et consorts)

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

24 februari 2021

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

**betreffende een structurele verbetering
van de politiesamenwerking
tussen België en Frankrijk**

(ingediend door de heer Daniel Senesael c.s.)

N-VA	: Nieuw-Vlaamse Alliantie
Ecolo-Groen	: Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen
PS	: Parti Socialiste
VB	: Vlaams Belang
MR	: Mouvement Réformateur
CD&V	: Christen-Democratisch en Vlaams
PVDA-PTB	: Partij van de Arbeid van België – Parti du Travail de Belgique
Open Vld	: Open Vlaamse liberalen en democraten
sp.a	: socialistische partij anders
cdH	: centre démocrate Humaniste
DéFI	: Démocrate Fédéraliste Indépendant
INDEP-ONAFH	: Indépendant - Onafhankelijk

Abréviations dans la numérotation des publications:		Afkorting bij de numering van de publicaties:	
DOC 55 0000/000	Document de la 55 ^e législature, suivi du numéro de base et numéro de suivi	DOC 55 0000/000	Parlementair document van de 55 ^e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer
QRVA	Questions et Réponses écrites	QRVA	Schriftelijke Vragen en Antwoorden
CRIV	Version provisoire du Compte Rendu Intégral	CRIV	Voorlopige versie van het Integraal Verslag
CRABV	Compte Rendu Analytique	CRABV	Beknopt Verslag
CRIV	Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes)	CRIV	Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen)
PLEN	Séance plénière	PLEN	Plenum
COM	Réunion de commission	COM	Commissievergadering
MOT	Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)	MOT	Moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)

DÉVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

1. Contexte

Les territoires jouxtant la frontière partagée entre la Belgique et la France, de par leur situation géographique, rendent propice le développement de certaines formes de criminalité régionales, nationales et internationales, liées notamment aux délits de violation de domicile, de vol dans les domiciles et dans les voitures, de vol de voitures et de trafic illicite de stupéfiants et de substances psychotropes. Plus particulièrement, la région transfrontalière de l'Eurométropole Lille-Courtrai-Tournai, laquelle recouvre un territoire de 3 629 km² comptant 2,06 millions d'habitants regroupés au sein des 157 communes belges et françaises qui la composent, représente une zone attractive pour les criminels en raison des possibilités de passage entre les villes françaises de Lille, Roubaix et Tourcoing et belges de Courtrai, Tournai et Mouscron qu'elle propose¹.

2. Dispositions en matière de coopération policière transfrontalière

Les dispositions en matière de coopération policière transfrontalière entre la Belgique et la France sont celles déterminées par l'Accord entre le gouvernement du Royaume de Belgique et le gouvernement de la République française relatif à la coopération transfrontalière en matière policière et douanière du 18 mars 2013 – dit Accord de Tournai II –, faisant suite au précédent Accord du 5 mars 2001 – dit Accord de Tournai I. Ces Accords ont permis le développement de nombreuses avancées en matière de coopération transfrontalière entre les services de police belge et français. Citons notamment l'ouverture du Centre de coopération policière et douanière (CCPD), la réalisation de fichiers communs, la mise en place de patrouilles mixtes belgo-françaises à larges compétences, le détachement de policiers de l'autre côté de la frontière dans le cadre de missions

¹ Comité permanent de contrôle des services de police, *La coopération transfrontalière entre la Belgique et la France pour les zones de police des provinces du Hainaut et de Flandre occidentale, Enquête de contrôle*, 2020, disponible sur <<https://comitep.be/document/onderzoeksrapporten/2020-09-23%20Coop%C3%A9ration%20transfrontali%C3%A8re%20FR.pdf>>, pp. 4-5. Voir également: Nord Éclair, *La drogue à Tournai et la fraude à Mouscron, statistiques*, 14 septembre 2020, p. 4 Police fédérale, *Statistiques de criminalité, Hainaut, 2000-2019, 2020*, disponible sur <http://www.stat.policefederale.be/assets/pdf/crimestat/province/rapport_2019_trim4_prov_Hainaut_fr.pdf>, p. 8, 14, 31, 41, 46, 111, 142; Police fédérale, *Statistiques de criminalité*, 2020, disponible sur <<http://www.stat.policefederale.be/statistiquescriminalite/interactif/>>.

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

1. Context

Door hun geografische ligging vormen de gebieden rond de Belgisch-Franse grens een voedingsbodem voor bepaalde regionale, nationale en internationale vormen van criminaliteit, zoals woninginbraken, diefstallen in woningen en in voertuigen, autodiefstal en illegale handel in verdovende middelen en psychotrope stoffen. Vooral de grensoverschrijdende regio van de Eurometropool Rijsel-Kortrijk-Doornik – met een grondgebied van 3 629 km² en 2,06 miljoen inwoners gespreid over 157 Belgische en Franse gemeenten – is een aantrekkelijk gebied voor criminelen. Men kan er immers gemakkelijk heen en weer reizen tussen de Franse steden Rijsel, Roubaix en Tourcoing en de Belgische steden Kortrijk, Doornik en Moeskroen¹.

2. Bepalingen inzake de grensoverschrijdende politiesamenwerking

De bepalingen inzake de grensoverschrijdende politiesamenwerking tussen België en Frankrijk werden vastgelegd in de Overeenkomst tussen de regering van het Koninkrijk België en de regering van de Republiek Frankrijk betreffende de grensoverschrijdende samenwerking in politie- en douanezaken van 18 maart 2013, de zogenaamde Doornik-II-overeenkomst, die een vervolg was op de vorige overeenkomst van 5 maart 2001, de Doornik-I-overeenkomst. Dankzij die overeenkomsten kon veel vooruitgang worden geboekt op het stuk van de grensoverschrijdende samenwerking tussen de Belgische en de Franse politiediensten. Er werden in dat verband meerdere maatregelen genomen: er kwam een Centrum voor Politie- en Douanesamenwerking (CPDS), er worden gemeenschappelijke dossiers opgemaakt, er zijn gemengde Belgisch-Franse patrouilles met ruime

¹ Vast Comité van Toezicht op de politiediensten, *Grensoverschrijdende politiesamenwerking tussen België en Frankrijk voor de politiezones van de provincies Henegouwen en West Vlaanderen, Toezichtsonderzoek*, 2020, raadpleegbaar op <<https://comitep.be/document/onderzoeksrapporten/2020-09-23%20Coop%C3%A9ration%20transfrontali%C3%A8re%20FR.pdf>>, blz. 4-5. Zie ook: Nord Éclair, *La drogue à Tournai et la fraude à Mouscron, statistiques*, 14 septembre 2020, blz. 4; Federale Politie, *Criminaliteitsstatistieken, Henegouwen, 2000-2019, 2020*, raadpleegbaar op <http://www.stat.policefederale.be/assets/pdf/crimestat/province/rapport_2019_trim4_prov_Hainaut_fr.pdf>, blz. 8, 14, 31, 41, 46, 111, 142; Federale Politie, *Criminaliteitsstatistieken*, 2020, raadpleegbaar op <<http://www.stat.policefederale.be/statistiquescriminalite/interactif/>>.

communes, une mobilité transfrontalière étendue, un champ d'application territorial plus large, l'utilisation coordonnée des caméras *Automatic Number Plate Recognition* (ANPR) ou encore de meilleures possibilités de communication bilatérale.

3. Manquements relatifs à l'efficacité de la coopération policière transfrontalière

Ainsi que le mentionne l'enquête de contrôle du Comité permanent de contrôle des services de police (Comité P), intitulée "La coopération transfrontalière entre la Belgique et la France pour les zones de police des provinces du Hainaut et de Flandre occidentale" et publiée en 2020², les policiers affectés aux zones de police bordant la frontière française constatent une série de difficultés relatives aux spécificités frontalières de leur travail et ce malgré les possibilités offertes par les Accords de Tournai.

a. En matière de poursuite transfrontalière

Les dispositions en matière de poursuite transfrontalière entre la Belgique et la France sont celles déterminées par l'Accord de Schengen du 14 juin 1985 entre les gouvernements des États de l'Union économique Benelux, de la République fédérale d'Allemagne et de la République française relatif à la suppression graduelle des contrôles aux frontières communes³. L'article 41 dudit Accord prescrit que:

"les agents d'une des Parties Contractantes qui, dans leur pays, suivent une personne en flagrant délit de commission d'une des infractions visées au paragraphe 4 ou de participation à l'une desdites infractions, sont autorisés à continuer la poursuite sans autorisation préalable sur le territoire d'une autre Partie Contractante lorsque les autorités compétentes de l'autre Partie Contractante n'ont pu être averties préalablement de l'entrée sur ce territoire, en raison de l'urgence particulière, par un des moyens de communication prévus à l'article 44, ou que

bevoegdheden, politieambtenaren worden in het kader van gemeenschappelijke opdrachten gedetacheerd naar de overkant van de grens, de grensoverschrijdende mobiliteit werd uitgebreid, de territoriale werkingssfeer werd verruimd, er wordt gecoördineerd gebruik gemaakt van ANPR-camera's (*Automatic Number Plate Recognition*) en er zijn betere mogelijkheden voor bilaterale communicatie.

3. Tekortkomingen wat de efficiëntie van de grensoverschrijdende politiesamenwerking betreft

Zoals aangestipt in het in 2020 gepubliceerde toezichtsonderzoek van het Vast Comité van Toezicht op de politiediensten (Comité P) getiteld "Grensoverschrijdende politiesamenwerking tussen België en Frankrijk voor de politiezones van de provincies Henegouwen en West-Vlaanderen"², ondervinden de politieambtenaren van de politiezones langs de Franse grens bepaalde moeilijkheden die te maken hebben met de specifieke aard van de operaties in een grensgebied. De overeenkomsten van Doornik bieden op dat vlak geen soelaas.

a. Grensoverschrijdende achtervolgingen

De bepalingen inzake grensoverschrijdende achtervolgingen tussen België en Frankrijk werden vastgelegd in het Schengenakkoord van 14 juni 1985 tussen de regering van de Staten van de Benelux Economische Unie, de Bondsrepubliek Duitsland en de Franse Republiek betreffende de geleidelijke afschaffing van de controles aan de gemeenschappelijke grenzen³. Artikel 41 van die overeenkomst luidt als volgt:

"Ambtenaren van een overeenkomstsluitende partij die in hun eigen land een persoon achtervolgen die op heterdaad is betrapt bij het plegen van of deelneming aan één der in lid 4 genoemde strafbare feiten, zijn bevoegd de achtervolging op het grondgebied van een andere overeenkomstsluitende partij zonder voorafgaande toestemming van laatstgenoemde partij voort te zetten, wanneer de bevoegde autoriteiten van de andere overeenkomstsluitende partij wegens het spoedeisende karakter van het optreden niet vooraf door middel van

² Comité permanent de contrôle des services de police, *La coopération transfrontalière entre la Belgique et la France pour les zones de police des provinces du Hainaut et de Flandre occidentale*, Enquête de contrôle, op. cit.

³ *Ibid.*, pp. 12-13.

² Op. cit.

³ *Ibid.*, blz. 12-13.

les autorités n'ont pu se rendre sur place à temps pour reprendre la poursuite⁴.

Les infractions ici visées sont les suivantes:

- assassinat;
- meurtre;
- viol;
- incendie volontaire;
- fausse monnaie;
- vol et recels aggravés;
- extorsion;
- enlèvement et prise d'otage;
- trafic d'êtres humains;
- trafic illicite de stupéfiants et substances psychotropes;
- infractions aux dispositions légales en matière d'armes et explosifs;
- destruction par explosifs;
- transport illicite de déchets toxiques et nuisibles;

één der in artikel 44 bedoelde communicatiemiddelen kunnen worden gewaarschuwd of deze niet tijdig ter plaatse kunnen zijn om de achtervolging over te nemen⁴.

De hier beoogde strafbare feiten zijn:

- moord;
- doodslag;
- verkrachting;
- opzettelijke brandstichting;
- valsmunterij;
- gekwalificeerde diefstal en heling;
- afpersing;
- ontvoering en gijzeling;
- mensenhandel;
- sluikhandel in verdovende middelen en psychotrope stoffen;
- vergrijpen tegen de voorschriften aangaande vuurwapens en explosieven;
- het teweegbrengen van een ontploffing;
- illegaal vervoer van giftige en schadelijke afvalstoffen;

⁴ Accord de Schengen entre les gouvernements des États de l'Union économique Benelux, de la République fédérale d'Allemagne et de la République française relatif à la suppression graduelle des contrôles aux frontières communes du 14 juin 1985, article 41, paragraphe 1er.

⁴ Akkoord van Schengen van 14 juni 1985 tussen de regeringen van de Staten van de Benelux Economische Unie, de Bondsrepubliek Duitsland en de Franse Republiek betreffende de geleidelijke afschaffing van de controles aan de gemeenschappelijke grenzen, artikel 41, § 1.

— délit de fuite à la suite d'un accident ayant entraîné la mort ou des blessures graves⁵.

Si ces dispositions permettent la poursuite policière sur le territoire du pays voisin d'un large éventail de criminels, les policiers belges attachés aux zones frontalières soulèvent une difficulté relative à la pratique des poursuites. Ceux-ci soulignent qu' à l'entame d'une poursuite d'un véhicule prenant la fuite sur le territoire belge – pour éviter un contrôle, notamment –, ils ne peuvent bien souvent pas déterminer avec certitude la nature de l'infraction commise et, de ce fait, sont contraints de stopper leur poursuite à la frontière française. À ce sujet, les policiers précisent que cet élément est bien connu des criminels, lesquels en profitent de manière abusive⁶.

b. En matière de communication

Les réseaux de radiocommunication belge et français ne sont actuellement pas compatibles – la Belgique recourant au réseau Tetra, la France au réseau Tetrapol.

⁵ *Ibid.*, paragraphe 4. Précisons qu'en vertu de l'article 41, paragraphe 9 et 10, de l'Accord de Schengen, "[u]ne Partie contractante peut à tout moment remplacer sa déclaration [à savoir, la déclaration dans laquelle elle définit, sur la base des dispositions des paragraphes 2, 3 et 4, les modalités d'exercice de la poursuite sur son territoire pour chacune des Parties Contractantes avec laquelle elle a une frontière commune] par une autre à condition qu'elle ne restreigne pas la portée de la précédente. [...] Les Parties contractantes peuvent, sur le plan bilatéral, étendre le champ d'application du paragraphe 1 et adopter des dispositions supplémentaires en exécution du présent article." Les dispositions dudit Accord en matière de poursuites transfrontalières pouvant ainsi être modifiées dans la mesure où la modification ne restreint pas la portée des dispositions initiales, ces dispositions peuvent donc être modifiées dans le cadre d'accords bilatéraux entre Parties Contractantes. Le Traité entre le Royaume de Belgique, le Grand-Duché du Luxembourg et le Royaume des Pays-Bas en matière de coopération policière signé le 23 juillet 2018, par exemple, pose le principe selon lequel les poursuites engagées légalement sur le territoire de l'une des Parties Contractantes peuvent se prolonger sur le territoire des trois Parties contractantes. Voir Traité entre le Royaume de Belgique, le Grand-Duché du Luxembourg et le Royaume des Pays-Bas en matière de coopération policière du 23 juillet 2018, article 21, paragraphe 1er. À cet égard, voir aussi Benelux, *Les pays du Benelux renforcent leur coopération en matière de sécurité avec le nouveau Traité de police Benelux*, 23 juillet 2018, disponible sur <<https://www.benelux.int/fr/nouvelles/les-pays-du-benelux-renforcent-leur-cooperation-en-matiere-de-securite-avec-le-nouveau-traite-de-police-benelux/>>. Voir enfin Belga, *Benelux: la police pourra continuer une poursuite de l'autre côté de la frontière*, 23 juillet 2018.

⁶ Comité permanent de contrôle des services de police, *La coopération transfrontalière entre la Belgique et la France pour les zones de police des provinces du Hainaut et de Flandre occidentale, Enquête de contrôle*, op. cit., p. 13.

— doorrijden na ongeval, de dood of zwaar lichamelijk letsel tot gevolg hebbend"⁵.

Ofschoon die bepalingen de politie toestaan een brede waaier van misdadigers op het grondgebied van het buurland te achtervolgen, geven de in de grenszones actieve politieambtenaren aan dat er bij achtervolgingen een moeilijkheid rijst. Zij beklemtonen dat "politieambtenaren die een vluchtend voertuig (bv. om zich te onttrekken aan een controle) achtervolgen bij aanvang van de achtervolging het misdrijf [vrij vaak] niet van tevoren [kunnen] vaststellen en (...) ze dus verplicht [zijn] om aan de Franse grens te stoppen. Dit precieze punt is (...) goed gekend door de misdadigers die er (...) misbruik van maken."⁶.

b. Communicatie

De Belgische en Franse radiocommunicatienetwerken zijn momenteel niet compatibel, daar België het Tetra-netwerk en Frankrijk het Tetrapol-netwerk gebruikt. Die

⁵ *Ibid.*, 4. a). Er dient te worden gepreciseerd dat artikel 41, 9. en 10., van de Overeenkomst ter uitvoering van het tussen de regeringen van de Staten van de Benelux Economische Unie, de Bondsrepubliek Duitsland en de Franse Republiek op 14 juni 1985 te Schengen gesloten akkoord betreffende de geleidelijke afschaffing van de controles aan de gemeenschappelijke grenzen, het volgende bepaalt: "Elk der overeenkomstsluitende partijen kan haar verklaring op ieder tijdstip door een andere vervangen [te weten de verklaring waarin zij, op grond van de in 2., 3. en 4. vervatte bepalingen, de nadere uitvoeringsregels bepaalt voor de vervolging op haar grondgebied voor elk van de overeenkomstsluitende partijen waarmee zij een gemeenschappelijke grens heeft], mits de latere verklaring de strekking van de eerdere niet inperkt. (...) De overeenkomstsluitende partijen kunnen bilateraal het toepassingsbereik van het bepaalde in lid 1 uitbreiden en nadere regelingen ter uitvoering van dit artikel treffen." De bepalingen van voormelde overeenkomst betreffende grensoverschrijdende achtervolgingen kunnen aldus worden gewijzigd voor zover de wijziging de draagwijdte van de oorspronkelijke bepalingen niet inperkt; derhalve kunnen die bepalingen worden gewijzigd in het kader van bilaterale overeenkomsten tussen de overeenkomstsluitende partijen. Het op 23 juli 2018 ondertekende Verdrag tussen het Koninkrijk België, het Groothertogdom Luxemburg en het Koninkrijk der Nederlanden inzake politieberoering bevat bijvoorbeeld het beginsel dat rechtmatig op het grondgebied van een van de verdragsluitende partijen ingezette achtervolgingen kunnen worden voortgezet op het grondgebied van alle drie de verdragsluitende partijen. Zie het op 23 juli 2018 ondertekende Verdrag tussen het Koninkrijk België, het Groothertogdom Luxemburg en het Koninkrijk der Nederlanden inzake politieberoering, artikel 21, 1. Zie in dat verband ook Benelux, *Benelux-landen versterken veiligheidssamenwerking met nieuw Benelux-politieverdrag*, 23 juli 2018, raadpleegbaar op <https://www.benelux.int/nl/nieuws/benelux-landen-versterken-veiligheidssamenwerking-met-nieuw-benelux-politieverdrag/>. Zie ten slotte [op basis van het Belga- communiqué, n.v.d.vert.] De Standaard, *Politie mag voortaan achtervolging voortzetten over Benelux-grenzen*, 23 juli 2018, raadpleegbaar op https://www.standaard.be/cnt/dmf20180723_03627578.

⁶ Vast Comité van Toezicht op de politiediensten, op. cit., blz. 13-14.

Cette situation est connue depuis 1998 et la mise en place du réseau Astrid en Belgique. Cette problématique est, en théorie, partiellement résolue par les possibilités d'emploi d'une fréquence commune pour les situations d'urgence et de valises permettant aux services belges et français, ainsi qu'à la gendarmerie française, de communiquer⁷. Toutefois, de nombreux événements soulignés par les policiers frontaliers révèlent que les modalités de communications actuelles ne permettent pas une transmission d'informations en temps réel efficace en dehors d'opérations planifiées⁸, chose pourtant nécessaire au bon fonctionnement de la coopération policière prônée par les Accords de Tournai.

c. En matière de formation

Considérant les spécificités du travail policier relatives aux types des délits particuliers constatés aux abords de la frontière, aux modalités judiciaires et organisationnelles belges et françaises et aux dispositions de l'Accord de Tournai II, une formation commune belgo-française adaptée et obligatoire se présente comme une nécessité pour tout policier entrant en fonction au sein d'une zone de police frontalière. Or, l'enquête de contrôle du Comité P soulève que, malgré que l'Accord de Tournai II "définit les formations dans l'article 19, [...] en 2017 et 2018, le nombre de formations spécifiques a été (très) limité et l'investissement dans des formations de policiers français par la Belgique peut rapidement s'avérer inutile vu la rotation importante des policiers français partenaires (2 à 3 ans de présence en zone transfrontalière pour certains)"⁹. De plus, cette enquête souligne qu'"il semble qu'un regroupement de ces activités en un endroit matérialisé sur la frontière apporterait une réelle visibilité et une plus-value à cette coopération franco-belge."¹⁰

4. Éléments de solution

S'appuyant sur le témoignage de membres des services de police belges frontaliers de la France, l'enquête de contrôle du Comité P formule un certain nombre de recommandations visant, d'une part, à mettre effectivement en œuvre les dispositions mentionnées dans les Accords de Tournai et, d'autre part, à compléter ces Accords de Tournai en vue d'améliorer structurellement la coopération policière belgo-française, notamment par:

⁷ *Ibid.*, p. 28.

⁸ *Ibid.*, pp. 22-23.

⁹ *Ibid.*, p. 11.

¹⁰ *Ibid.*, p. 28.

situation est bekend sinds 1998 en sinds de oprichting van het Astrid-netwerk in België. Het probleem wordt in theorie gedeeltelijk opgelost door de mogelijkheden om gebruik te maken van een gemeenschappelijke frequentie voor noodsituaties en van koffers die de Belgische en Franse diensten, evenals de Franse gendarmerie, in staat stellen te communiceren⁷. Bij de grens werkzame politiemensen hebben evenwel gewezen op tal van gebeurtenissen waaruit blijkt dat er, tenzij bij geplande operaties, met de huidige communicatieregels geen doeltreffende informatie-overdracht in realtime mogelijk is⁸. Zulks is nochtans noodzakelijk voor de goede werking van de in de overeenkomsten van Doornik bepleite politiesamenwerking.

c. Opleiding

Gelet op de specifieke eigenheden van het politiewerk en inzonderheid de soorten bijzondere strafbare feiten die in de nabijheid van de grens worden vastgesteld, mede gelet op de Belgische en Franse justitiële en organisatorische regels en op de bepalingen die zijn vervat in de Doornik II-overeenkomst, is een gezamenlijke Belgisch-Franse, aangepaste en verplichte opleiding noodzakelijk voor elke politieambtenaar die in een grenspolitiezone in functie treedt. Volgens het toezichtsonderzoek van het Comité P "definieert het Akkoord van Doornik de opleidingen in artikel 19". Desalniettemin was blijkens datzelfde onderzoek "in 2017 en 2018 het aantal specifieke opleidingen (zeer) beperkt (...) en (...) [kan] het investeren in opleidingen voor Franse politieambtenaren door België snel nutteloos (...) blijken te zijn want het personeelsverloop bij de Franse politiepartners is groot (sommigen zijn slechts 2 tot 3 jaar werkzaam in een grenszone)"⁹. Bovendien wordt in dat toezichtsonderzoek het volgende onderstreept: "Indien deze activiteiten zouden worden bijeengebracht in een tastbare plaats op de grens, zou deze Frans-Belgische samenwerking daadwerkelijk zichtbaar worden en een meerwaarde bieden."¹⁰

4. Bouwstenen voor oplossingen

Op basis van het getuigenis van leden van de Belgische politiediensten aan de grens met Frankrijk formuleert het Comité P in zijn toezichtsonderzoek een aantal aanbevelingen om de bepalingen van de overeenkomsten van Doornik daadwerkelijk ten uitvoer te leggen, alsook om die overeenkomsten aan te vullen met het oog op een structurele verbetering van de Belgisch-Franse politiesamenwerking, meer bepaald door:

⁷ *Ibid.*, blz. 29.

⁸ *Ibid.*, blz. 23-24.

⁹ *Ibid.*, blz. 12.

¹⁰ *Ibid.*, blz. 30.

— le développement d'un plan de sécurité belgo-français;

— le renforcement du rôle du Centre de coopération policière et douanière (CCPD);

— la mise en place de formations *ad hoc*;

— l'amélioration du droit d'interpellation et l'autorisation de la poursuite transfrontalière;

— la résolution des problématiques relatives aux rôles et aux responsabilités du policier français dans la rédaction des procès-verbaux belges;

— la facilitation des échanges avec les magistrats belges et français pour les demandes judiciaires;

— l'apport d'une plus grande visibilité aux actions entreprises par les trois niveaux structurés (comité stratégique, groupe de travail opérationnel et bassins de criminalité);

— l'opérationnalisation de l'usage des caméras ANPR au profit des thématiques traitées en zone frontalière;

— la réalisation d'audits similaires dans d'autres régions frontalières afin d'améliorer la coopération internationale¹¹.

Notons que certaines des recommandations formulées sont spécifiquement adressées à la police fédérale belge, notamment celles concernant:

— la garantie du suivi du plan de sécurité pour la zone de police frontalière au profit du groupe de pilotage stratégique;

— le suivi du plan de développement des formations *ad hoc* et des formations données;

— la garantie que, bien que la couverture en radiocommunication soit assurée pour une fréquence d'urgence, une radiocommunication en toute circonstance (dans le cadre des opérations de patrouilles mixtes, d'opérations conjointes, de poursuites transfrontalières, d'ordre public, etc.) puisse être rendue possible;

— le développement d'une analyse *Real time intelligence* visant à appuyer efficacement les policiers sur le terrain;

— een Belgisch-Frans veiligheidsplan te ontwikkelen;

— de rol van het Centrum voor Politie- en Douanesamenwerking (CPDS) te versterken;

— ad-hocopleidingen in te voeren;

— het vattingsrecht en de toestemming voor grensoverschrijdende achtervolging te verbeteren;

— de problemen betreffende de taken en de verantwoordelijkheden van de Franse politieambtenaar bij het opmaken van Belgische processen-verbaal op te lossen;

— voor de gerechtelijke aanvragen werk te maken van een facilitering van de uitwisselingen met de Belgische en Franse magistraten;

— meer zichtbaarheid te geven aan de acties die worden ondernomen door de drie structuurniveaus (strategisch comité, operationele werkgroep en criminaliteitsbassins);

— het gebruik van de ANPR-camera's te operationaliseren ten bate van vraagstukken die voor de grensstreek van belang zijn;

— in andere grensregio's gelijkaardige audits uit te voeren om de internationale samenwerking te verbeteren¹¹.

Er zij op gewezen dat sommige aanbevelingen specifiek gericht zijn op de Belgische federale politie, meer bepaald die in verband met:

— het waarborgen van de follow-up van het veiligheidsplan voor de grenspolitiezone, ten bate van de strategische stuurgroep;

— de follow-up van het ontwikkelingsplan voor de ad-hocopleidingen en de verstrekte opleidingen;

— het waarborgen van een radioverbinding in alle omstandigheden (gemengde patrouilles, gezamenlijke operaties, grensoverschrijdende achtervolgingen, openbare orde enzovoort), ook al is de radiodekking gegarandeerd voor een noodfrequentie;

— het uitbouwen van een realtime *intelligence*-analyse om de politieambtenaren in het veld doeltreffend te ondersteunen;

¹¹ *Ibid.*, pp. 29-30.

¹¹ *Ibid.*, blz. 29-30.

— la mise en place d'une formation commune spécifique obligatoire pour tout policier belge ou français arrivant en zone frontalière belgo-française;

— l'organisation d'exercices de mise en condition (*Table Top Exercise*, *Command Post Exercise*, *Field Training Exercise*) mobilisant éventuellement d'autres disciplines relatives à la gestion d'urgence ou de catastrophe¹².

5. Conclusion

Les différents éléments évoqués soulignent la nécessité d'avancées structurelles significatives des dispositions actuelles en matière de coopération policière transfrontalière belgo-française. L'Accord bilatéral Tournai II étant actuellement la source principale de cette coopération, toute avancée en la matière implique des discussions et des négociations menées de concert par les autorités compétentes belges et françaises. Aussi, au vu des considérations soulignées, de telles discussions et négociations doivent être entreprises en vue d'apporter des solutions efficaces aux difficultés soulevées.

Daniel SENESAEL (PS)
Eric THIÉBAUT (PS)
Jean-Marc DELIZÉE (PS)
Hervé RIGOT (PS)

— de invoering van een verplichte specifieke gemeenschappelijke opleiding voor elke Belgische of Franse politieambtenaar die in de Belgisch-Franse grensstreek komt werken;

— de organisatie van oefeningen waarin verschillende omstandigheden worden nagebootst (*Table Top Exercise*, *Command Post Exercise*, *Field Training Exercise*) en waarbij eventueel andere disciplines van de noodplanning worden betrokken die van pas komen in noodgevallen of bij rampen¹².

5. Conclusie

De hierboven aangehaalde elementen maken duidelijk dat met betrekking tot de bestaande bepalingen inzake Belgisch-Franse grensoverschrijdende politiesamenwerking significante structurele vooruitgang moet worden geboekt. Aangezien de bilaterale overeenkomst van Doornik II de voornaamste pijler van die samenwerking is, is die vooruitgang alleen mogelijk als de bevoegde Belgische en Franse autoriteiten gezamenlijk de dialoog aangaan en met elkaar in onderhandeling treden. Gelet op de aangehaalde overwegingen moeten die gesprekken en onderhandelingen worden opgestart om voor de aangekaarte pijnpunten doeltreffende oplossingen aan te reiken.

¹² *Ibid.*, p. 30.

¹² *Ibid.*, blz. 30.

PROPOSITION DE RÉSOLUTION

LA CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS,

A. vu l'Accord de Schengen entre les gouvernements des États de l'Union économique Benelux, de la République fédérale d'Allemagne et de la République française relatif à la suppression graduelle des contrôles aux frontières communes du 14 juin 1985;

B. vu l'Accord entre le gouvernement du Royaume de Belgique et le gouvernement de la République française relatif à la coopération transfrontalière en matière policière et douanière du 5 mars 2001;

C. vu l'Accord entre le gouvernement du Royaume de Belgique et le gouvernement de la République française relatif à la coopération transfrontalière en matière policière et douanière du 18 mars 2013;

D. vu le Traité entre le Royaume de Belgique, le Grand-Duché du Luxembourg et le Royaume des Pays-Bas en matière de coopération policière du 23 juillet 2018;

E. vu les éléments, difficultés et recommandations mentionnés dans l'enquête de contrôle du Comité permanent de contrôle des services de police "La coopération transfrontalière entre la Belgique et la France pour les zones de police des provinces du Hainaut et de Flandre occidentale";

DEMANDE AU GOUVERNEMENT FÉDÉRAL:

1. d'entreprendre des négociations avec le gouvernement de la République française en vue:

a) de permettre la bonne réalisation des initiatives permises par l'Accord entre le gouvernement du Royaume de Belgique et le gouvernement de la République française relatif à la coopération transfrontalière en matière policière et douanière du 18 mars 2013 en vue de rendre la coopération policière transfrontalière plus efficace;

b) de compléter les mesures mentionnées dans l'Accord entre le gouvernement du Royaume de Belgique et le gouvernement de la République française relatif à la coopération transfrontalière en matière policière et douanière du 18 mars 2013 de sorte à parer aux manquements constatés par les membres des services de police frontaliers belgo-français et à proposer une

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

DE KAMER VAN VOLKSVERTEGENWOORDIGERS,

A. gelet op het tussen de regeringen van de Staten van de Benelux Economische Unie, de Bondsrepubliek Duitsland en de Franse Republiek op 14 juni 1985 te Schengen gesloten akkoord betreffende de geleidelijke afschaffing van de controles aan de gemeenschappelijke grenzen;

B. gelet op de Overeenkomst tussen de regering van het Koninkrijk België en de regering van de Franse Republiek betreffende de grensoverschrijdende samenwerking in politie- en douanezaken, ondertekend te Doornik op 5 maart 2001;

C. gelet op de Overeenkomst tussen de regering van het Koninkrijk België en de regering van de Franse Republiek betreffende de grensoverschrijdende samenwerking in politie- en douanezaken van 18 maart 2013;

D. gelet op het Verdrag tussen het Koninkrijk België, het Groothertogdom Luxemburg en het Koninkrijk der Nederlanden inzake politietsamenwerking van 23 juli 2018;

E. gelet op de elementen, moeilijkheden en aanbevelingen die worden vermeld in het toezichtsonderzoek van het Vast Comité van Toezicht op de politiediensten "Grensoverschrijdende politietsamenwerking tussen België en Frankrijk voor de politiezones van de provincies Hengouwen en West-Vlaanderen";

VERZOEKT DE FEDERALE REGERING:

1. met de regering van de Franse Republiek onderhandelingen aan te knopen, teneinde:

a) naar behoren uitvoering te geven aan de initiatieven die zijn toegestaan ingevolge de Overeenkomst tussen de regering van het Koninkrijk België en de regering van de Franse Republiek betreffende de grensoverschrijdende samenwerking in politie- en douanezaken van 18 maart 2013, om aldus de grensoverschrijdende politietsamenwerking efficiënter te maken;

b) te voorzien in aanvullingen op de maatregelen die worden vermeld in de Overeenkomst tussen de regering van het Koninkrijk België en de regering van de Franse Republiek betreffende de grensoverschrijdende samenwerking in politie- en douanezaken van 18 maart 2013, waardoor een antwoord kan worden geboden op de manco's die de leden van de Belgisch-Franse

amélioration structurelle de la coopération policière transfrontalière belgo-française;

c) de porter, dans le cadre de cette amélioration structurelle, une attention particulière aux éléments suivants:

— le développement d'un plan de sécurité belgo-français;

— le renforcement du rôle du Centre de coopération policière et douanière (CCPD);

— la mise en place de formations *ad hoc*;

— l'amélioration du droit d'interpellation et l'autorisation de la poursuite transfrontalière;

— la résolution des problématiques relatives aux rôles et aux responsabilités du policier français dans la rédaction des procès-verbaux belges;

— la facilitation des échanges avec les magistrats belges et français pour les demandes judiciaires;

— l'apport d'une plus grande visibilité aux actions entreprises par les trois niveaux structurés (comité stratégique, groupe de travail opérationnel et bassins de criminalité);

— l'opérationnalisation de l'usage des caméras ANPR au profit des thématiques traitées en zone frontalière;

— la réalisation d'audits similaires dans d'autres régions frontalières afin d'améliorer la coopération internationale;

2. indépendamment des éléments nécessitant un approfondissement des collaborations avec les services de police français, de prendre les initiatives nécessaires à l'avancement des améliorations pouvant être réalisées dans un cadre strictement belge, telles que:

— la garantie du suivi du plan de sécurité pour la zone de police frontalière au profit du groupe de pilotage stratégique;

— le suivi du plan de développement des formations *ad hoc* et des formations données;

— la garantie que, bien que la couverture en radiocommunication soit assurée pour une fréquence d'urgence, une radiocommunication en toute circonstance (dans le

grenspolitiediensten hebben vastgesteld, en een structurele verbetering van de Belgisch-Franse grensoverschrijdende politiesamenwerking kan worden voorgesteld;

c) in het raam van die structurele verbetering in het bijzonder aandacht te besteden aan de volgende elementen:

— de ontwikkeling van een Belgisch-Frans veiligheidsplan;

— de versterking van de rol van het Centrum voor Politie- en Douanesamenwerking (CPDS);

— de invoering van ad-hocopleidingen;

— de verbetering van het vattingsrecht en de toestemming voor grensoverschrijdende achtervolging;

— de oplossing van de problemen betreffende de taken en de verantwoordelijkheden van de Franse politieambtenaar bij het opmaken van Belgische processen-verbaal;

— de facilitering, wat de gerechtelijke aanvragen betreft, van de uitwisselingen met de Belgische en Franse magistraten;

— het verlenen van meer zichtbaarheid aan de acties die worden ondernomen door de drie structuurniveaus (strategisch comité, operationele werkgroep en criminaliteitsbassins);

— de operationalisering van het gebruik van de ANPR-camera's ten bate van vraagstukken die voor de grensstreek van belang zijn;

— de uitvoering van gelijkaardige audits in andere grensregio's, om de internationale samenwerking te verbeteren;

2. los van de aspecten waarvoor de samenwerking met de Franse politiediensten moet worden uitgediept, de nodige initiatieven te nemen om verbeteringen te bewerkstellingen die binnen een strikt Belgisch raamwerk kunnen worden gerealiseerd, zoals:

— het waarborgen van de follow-up van het veiligheidsplan voor de grenspolitiezone, ten bate van de strategische stuurgroep;

— de follow-up van het ontwikkelingsplan voor de ad-hocopleidingen en de verstrekte opleidingen;

— het waarborgen van een radioverbinding in alle omstandigheden (gemengde patrouilles, gezamenlijke operaties, grensoverschrijdende achtervolgingen,

cadre des opérations de patrouilles mixtes, d'opérations conjointes, de poursuites transfrontalières, d'ordre public, etc.) puisse être rendue possible;

— le développement d'une analyse *Real time intelligence* visant à appuyer efficacement les policiers sur le terrain;

— la mise en place d'une formation commune spécifique obligatoire pour tout policier belge ou français arrivant en zone frontalière belgo-française;

— l'organisation d'exercices de mise en condition (*Table Top Exercise*, *Command Post Exercise*, *Field Training Exercise*) mobilisant éventuellement d'autres disciplines relatives à la gestion d'urgence ou de catastrophe.

5 février 2021

Daniel SENESAEL (PS)
Eric THIÉBAUT (PS)
Jean-Marc DELIZÉE (PS)
Hervé RIGOT (PS)

openbare orde enzovoort), ook al is de radiodekking gegarandeerd voor een noodfrequentie;

— het uitbouwen van een *real time intelligence*-analyse om de politieambtenaren in het veld doeltreffend te ondersteunen;

— de invoering van een verplichte specifieke gemeenschappelijke opleiding voor elke Belgische of Franse politieambtenaar die in de Belgisch-Franse grensstreek komt werken;

— de organisatie van oefeningen waarin verschillende omstandigheden worden nagebootst (*Table Top Exercise*, *Command Post Exercise*, *Field Training Exercise*) en waarbij eventueel andere disciplines van de noodplanning worden betrokken die van pas komen in noodgevallen of bij rampen.

5 februari 2021